

Megnyitották a munkásegyletemet

Mialatt a Vörös Hadsereg kint a fronton a Tanácsköztársaság léteért küzd, addig idehaza a Tanácsköztársaság kormánya a kommunista társadalom kiépítésén fáradozik. Abban az építő munkában, amit eddig a proletárdiktatura elvégzett, egyik legjelentősebb lépése, a munkásegyletem felállítása. Rövid pár heti munka után a közoktatásügyi népbiztoság megszervezte a munkásegyletem hatalmas apparátusát, úgy hogy ma délután már át is adhatta hivatalának. A forradalmi kormányzótanács tagjai nem lehettek jelen annál az ünnepélyes aktusnál, amikor átadták a tudomány hatalmát azoknak, akiknek kezében van a politikai hatalom. De ott voltak a munkásegyletem jövődó hallgatói, ott voltak a munkások, akik tiszta tüzzel szemekben áldozni jöttek a tudomány oltárán, hogy birtokukba vegyék a tudományt is, amely nélkül nem lehet teljes a proletariátus hatalma.

Szombaton este hét órakor nyitották meg a munkásegyletemet a volt jogi és államtudományi egyetem aulájában. A nagyszámban megjelent munkáshallgatókat Fogarasi Béla elvtárs, a munkásegyletem vezetője üdvözölte és a többi között a következőket mondotta:

Fogarasi Béla beszéde

— Tisztelt elvtársak! Nincsenek itt és nem is lehetnek itt mindazok, akiknek ebben az ünnepélyes pillanatban itt kellene lenniök. Nem lehet itt Kun Béla elvtárs, aki a munkásegyletem eszméjét Oroszországból hozta magával és aki, amikor a kormányzótanács elhatározta a munkásegyletem felállítását, kijelentette, hogy élete legboldogabb pillanata lesz, ha jelen lehet a budapesti munkásegyletem megnyitásánál. Nem jöhettek el Lukács, Kunfi és Szabados közoktatásügyi népbiztosok sem, akiknek szintén itt kellene lenniök. De nem lehetnek itt természetesen a hallgatók sem teljes számban, úgy hogy azok, akik most itt a teremben összegyűltek, csak jelképezik a munkásegyletem hallgatóit.

— Nem is fogok a munkásegyletem céljáról, programjáról és feladatairól itt előadást tartani, csak arra akarok rámutatni, hogy mi a tennivalóink, ha itt a munkásegyletemen ugyanazon szempontok szerint akarunk eljárni, mint a politikai akcióinknál.

Tisztelt elvtársak! A tudományt ugyan-

úgy vagyunk, mint a politikai hatalommal. Marx programja e tekintetben az, hogy a mozgalmat egyesíteni kell a tudománytal.

Ha ezt a programot becsületesen és teljesen meg akarjuk valósítani, akkor nagy munka előtt állunk. Be kell látnunk, hogy *nincsenek még meg a feltételeink arra, hogy úgy tudjunk élni a hatalommal, mint ahogy élnünk kellene, mert ha tudunk volna vele élni, akkor nem következhetek volna be azok az események, amelyek bekövetkeztek és akkor nem fenyegetné most a munkásmozgalmat veszedelem.*

Tisztelt elvtársak! A munkásegyletem hallgatóira az a feladat vár, hogy átjussák magukat a szociális tudományok szellemével, de az is, hogy ne csak maguk tudják azt, amit itt tanultak, hanem terjesszék is az eszméket és vigyék tovább minden egyes proletártestvérünkhöz. A tudomány elsajátítása nem könnyű munka, nemcsak annyi, mint résztvenni a mozgalomban. Ez sokkal több, ehhez elszántság kell, ehhez fáradságos munka kell, ehhez éjszakák kellene, amikor ismételtük azt, amit itt tanultunk és nappalok, amelyeknek minden percét tanulással töltjük.

Ez a munkásegyletem fogja megteremteni azt a tudományos és gyakorlati tudást, amely eddig hiányzott a szervezett munkásságnál, ami eddig nem volt meg a proletariátusban, mert ha meg lett volna benne, akkor teljes birtokában lenne azoknak az eszközöknek, amelyekkel a hatalmat most meg kell tartania.

— Ezek azok a feladatok, melyek a munkásegyletemre hárulnak. Hogy teljesíthetjük is feladatunkat, az nem kérdéses, de hogy mikor, az nagy kérdés. Elkezdjük a munkát ebben a szemeszterben, tapasztalatokat gyűjtünk és ezekből leszűrjük azt, ami a tanításhoz szükséges. Akik néhányan együtt maradunk, dolgozzunk ennek a munkásegyletemnek a kiépítésén azzal a komolysággal, azzal az elszántsággal és önfeláldozással, amelyet a tudomány megkíván. Üdvözlöm az elvtársakat a Marx-Engels munkásegyletem megnyitásán és felkérem Dienes Pál elvtársat, hogy a természettudományi fakultás nevében néhány szó intézzen az elvtársakhoz.

Dienes Pál az alábbi beszédben fejtegette azután a természettudományok fontosságát:

Dienes Pál beszéde

— Tisztelt elvtársaim! A mai társadalomban kimondhatlan fontosságú a természettu-

domány, mert mint Marx mondja, a proletariátusnak birtokába kell venni a munka eszközeit. De mi a munka eszközei? Talán gépek, amelyek arra valók, hogy természeti erőket vehessünk igénybe a magunk előnyére. A munkásság tehát csak akkor vette teljesen birtokába a munka eszközeit, ha birtokában vannak a tudásnak is, amelylyel ezeket az eszközöket előállítják. Ha ezt nem tanulja meg, akkor csak a kész eszközök vannak a birtokában és akkor még mindig rá van utalva valamely kasztra. A hatalom csak akkor teljes, ha a tudás is teljesen a proletariátus birtokában van. A természettudományokhoz a munkásság egy részének igen nagy érzéke van. A munkásság meg fogja érteni, hogy a tudomány nem valami ördögösség, hanem csak olyan emberi ész kíván, amely sok munkásban még inkább megvan, mint sok tanult tudásban. Meg fogják tanulni, hogy a természettudományban semmi különös nehézség nincsen és amikor ezt tudják, akkor kezükbe vehetik a tudomány további vitelét, elsősorban a természettudományokét. Ezt úgy próbáljuk elérni, hogy a munkást beállítjuk a laboratóriumban. A politika, amelyet az egész vonalon követünk az, hogy először *kiszajátítjuk a munka eszközeit és azután rögtön bevezetjük a munkást a tudományok titkaiba is, amelyekkel ezeket az eszközöket előállíthatja.* Remélem, hogy két év alatt odajuthatunk, hogy nem leszünk ráutalva arra a kasztra, amely azáltal, hogy egyedül volt a tudomány birtokában, kizsákmányolta a munkásságot.

— A tudomány szerepe azonban nemcsak a feltalálásokban óriási, hanem igen nagy az egész társadalmi berendezkedésben is. A kommunista állam berendezése a legszigorúbban megállapított elvek szerint történik. A tudomány óriási szerepe lesz a jövő társadalmának kiépítésében. A munkásságnak át kell éreznie nemcsak azt, hogy a természettudományokat birtokába kell vennie, hanem azt is, hogy a társadalomtudományt meg kell tanulnia. Meg kell ismerkednie a munkásságnak a társadalmi berendezkedéssel. Erre azért van szükség, hogy a munkásság kontrollálhassa, hogy a társadalmat helyesen rendezik-e be. Kell, hogy a munkásság ellenőrizhesse a gyárak működését, de ne csak úgy, hogy odaáll, hanem úgy, hogy értsen is hozzá. Minden iskolában kell, hogy legyenek olyan munkások, akik a tanításhoz is értenek, mert különben nagyon könnyen kifizetik őket. A proletariátusnak tehát csak akkor van a hatalom tel-

jesen a kezében, ha a tudás is a birtokában van.

— Megnyitottuk a munkásság számára a tudomány kapuját, hogy ne kerülhessen többé egyes emberek kezébe a tudás, mert ha tudomány kiváltságosak kezében van, az már egyet jelent a magántulajdonnal.

Fegyverben Budapest proletariátusa

A munkások tömegesen vonulnak a kaszárnyákba

A munkástanács tegnap esti határozatát ma reggel a gyárak munkássága a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul. Gyűléseket tartottak a kora reggeli órákban, amelyeken *eggyértelműleg azt a határozatot hozták, hogy a munkástanács tegnap esti határozatának megfelelően azonnal fegyvert fognak és kivonulnak a frontra. Landler, Vágó, Bokányi, Garbai, Kunfi, Rónai és Guth népbiztosok bejárták az összes nagy gyárakat és ott beszédet tartottak. Mindenütt a legmelegebb fogadtatásban volt részük. Hangosan követelték a munkások, hogy azonnal vigyék ki őket a frontra. Dacára annak, hogy a népbiztosok azt javasolták, hogy csak a 18—45 évesek vonuljanak be, azt határozta a gyárak munkássága, hogy ötven évig mindenki bevonul. A népbiztosok első sorban a katonailag kiképzetteket akceptálták ugyan, de az a kívánság nyilvánul meg az összes üzemben lévő gyárak munkássága részéről, hogy kivétel nélkül ki-mehessenek harcolni a kommunista rendért. A Teudloff- és Dietrich-féle műszaki gyárban megjelent Kun Béla, akit kitörő lelkesedéssel fogadtak. Az északi főműhelyben, ahol három-ezer munkás dolgozik, ezernyolcszáz ember azonnal szabályosan századokba soraköve vonult a laktanyákba, ahol fegyverzik és utnak indítják őket. A kaszárnyák irodáit a jelenlévők tömegei lepték el, akiknek jelentkezése és beöltöztetése gyorsan halad előre.*

Ugyanígy történt a Máv. gépgyárban, a Lipták-gyárban, a Gazdasági Gépgyárban, az Istvántelki főműhelyben és egyéb üzemekben. Több helyen a gyári tisztviselők is, akik legnagyobb részt tartalékos tisztek, bevonultak a csapatokkal az egyes kaszárnyákba, ahol felszerelik a zászlóaljkat és utnak indítják a

harctérre. Az egyes gyári munkástanácsok és a budapesti központi munkástanács is kimegy a frontra Budapest proletárhadseregével.

A Vörös Hadsereg Szolnoknál megkezdte az ellentámadást

Csapataink bevonultak Abonyba

Böhm Vilmos hadügyi népbiztos hadsereg-főparancsnok a Forradalmi Kormányzótanácshoz a mai napon a következő távirati jelentést intézte:

Hadsereg-főparancsnokság, május 3.

A munkástanács tegnap esti komoly és öntudatos határozata a jobbérzésű csapatokra nagyszerű hatással volt. A még éjjel kiadott parancsomra a csapatok ma reggel Ceglédről, Hatvanból és Nagykőrösről három oszlopban elindultak Ujszász, Abony, Törtel és Szolnok irányába. Abonyba a csapatok bevonultak. Ellenség helyett fegyverzett ellenforradalmárokat találtak. Az ellenforradalmárokat elűzték. Nagyszerű hangulatban folytatják előnyomulásukat Szolnok felé. Szolnokkal telefonon érintkeztünk. *Románok Szolnokon nincsenek, csak a Tisza tulsó partján. A csapatok élén Szamuely, Seidler és Steinbrück elvtársak vezetik az előnyomulást. Várjuk a munkászászlóaljok nagyszerű segítségét.*

Böhm.

Jelentés a Vörös Hadsereg helyzetéről

A csehek e hónap 2-án Nagydarócnál álló erőseinket (Losonc és Rimaszombat között) tulerővel megtámadták. Csapataink ellentámadással két elsőséges támadást visszavertek, később azonban kénytelenek voltak visszavonulni.

A csehek Miskolcot megszállták.

A többi arcvonalon a helyzet általában változatlan.

Az orosz munkásság fegyverrel segíti a magyar Tanácsköztársaságot

A moszkvai munkásság szikratávirata

A moszkvai munkásság az orosz proletárelvtársak májusi ünnepi gyűlései után a következő szikratáviratot intézte Kun Béla külügyi népbiztos elvtársához:

Moszkva, május 3.

Kun Béla népbiztos elvtársnak, Budapest.

Az itt lévő elvtársnak hangulata mindenfelé a fegyveres segítség mellett van. A május elsejei demonstráción több moszkvai körzet munkássága ilyen feliratokat vitt:

A párt képvisellete megbízást adott arra nézve, hogy erre az ügyre azonnal világosság derítessék.

Főeloszlatják a politikai terrorcsapatokat

A hadügyi népbiztos elrendeli, hogy az ország területén lévő valamennyi, a hadsereg vagy a Vörös Őrség rendszeresített állományába és hadrendi alakulataiba be nem osztott ugynevezett politikai terror csapat vagy más elnevezés alatt működő külön csapat haladéktalanul felszámolandó és az ott lévő katonák a Vörös Hadsereg kötelékébe besorozandók. A jövőben mindazok, akik ilyen önkényes politikai terror-csapatokat alakítanak vagy azokat vezetik, vagy azokban résztvesznek, haladéktalanul rögtönítélő törvényszék elé állítandók.

A Vörös Hadsereg megszervezése

A hadügyi népbiztoság rendeletei

Valamennyi tartalékos és népfelkelő állatorvos — tekintet nélkül már eddigi esetleges jelentkezésére — 24 órán belül a hadügyi népbiztoság 38. osztályának nevét, pontos címét és jelenlegi beosztását ajánlott levelezőlapon jelentse be. Aki a rendelkezést nem teljesíti, Forradalmi Törvényszék elé állítatik.

Mindazon gyári üzemek, melyek a gyári munkászászlóaljokba ezideig jelentkeztek, azonnal bejelenteni tartoznak, hogy a május 3-án közzétett mozgósítási parancs végrehajtása után számszerint még hány katonailag kiképzett és ki nem képzett munkással rendelkeznek.

Árkászok (szappörök) továbbra is a Petőfi-laktanyában toboroztatnak.

A hadügyi népbiztoság a budapesti állami felső ipariskola V. lokomobil- és cséplőgépezelői tanfolyamának a Vörös Hadseregbe való bevonulásra kötelezett hallgatói részére május 10-ig bevonulási haladéktól engedélyezett.

Minden személy- és teherautomobil, kivéve a népbiztosok által személyesen használt gépkocsikat, továbbá azokat, amelyek a hadsereg és a budapesti karhatalom alakulásait (Vörös Őrség, vasas hadosztály, munkászászlóaljok és városparancsnokság) és az élelmezés érdekét szolgálják, lefoglalandók és azonnal a hadsereg rendelkezésére bocsátandók.

Az I. kerületi Munkás- és Katonatanács minden tagja,

aki katoná volt, tartozik még ma, 3-án, a volt Mária Terézia-laktanya I. emelet, I. pótszázad, Kerekes elvtársnál jelentkezni. Aki ezen parancsnak eleget nem tesz, az a Forradalmi Törvényszék elé kerül.

A vörös katonák zsoldjukon kívül munkabéruket is megkapják

Mindazok a proletárok, akik katonai szolgálatra bevonulnak, e szolgálatuk egész ideje alatt nem csupán a katonai zsoldot kapják meg hanem